

Wycieczka śladami historii Górek Wielkich

Data publikacji: 14.10.2016 12:45

Na tropie dawnych kopalń żelaza, martwic wapiennych i zapadniętego kościoła na Buczu... Wycieczka przyrodniczo-geologiczna po Górkach Wielkich (Góra Bucze i Las Witalusz).

Góra ta to jeszcze Karpaty, ale już nie Beskidy. Dominuje ona wyraźnie w krajobrazie północnych krańców gminy Brenna. Bucze w Górkach Wielkich, bo o nim mowa, jest jednym z najpiękniejszych i najciekawszych pod względem przyrodniczym miejscem wśród kulminacji Pogórza Cieszyńskiego. Pewnie też z tego powodu ta niewielka, licząca niecałe 418 metrów nad poziomem morza góra, doczekała się powstania jej przyrodniczej monografii i uchodzi za jedno z lepiej przebadanych wzniesień w Polsce.

W najbliższą niedzielę (16.10.2016) o godzinie 10.00 wyruszy wycieczka prowadzona przez badaczy – Andrzeja Tyca z Katedry Geomorfologii Uniwersytetu Śląskiego oraz Tomasza Jonderko ze Stowarzyszenia Górecki Klub Przyrodniczy, w ciągu ostatnich lat biorących udział w odkrywaniu jej tajemnic.

Tych zaś jest bardzo dużo. Mało kto wie, że ok. pół miliona lat temu Góra Bucze zatrzymała pochód lodowca (po raz drugi!). Tymczasem to właśnie na jej północnych stokach zatrzymał się lądolód plejstoceniowy, o czym świadczą liczne głązy narzutowe oraz żwiry przywleczone tu aż ze Skandynawii.

Miejsce to jest niezwykle ciekawe (i bogate) także pod ziemią. Bucze i sąsiedni Witalusz zbudowane są z serii wapieni cieszyńskich, margli i łupków, liczących ponad 140 milionów lat. Są one więc najstarszymi skałami występującymi w całym pasie Beskidów i Pogórzy.

Obecność tych skał w podłożu decyduje o niezwykłych walorach przyrodniczych Górek Wielkich, gdzie występują unikatowe, niespotykane w Beskidach gatunki roślin, zwierząt i zjawisk przyrodniczych, jak np.: wytrącanie się martwic wapiennych. Wiedzą o tym z pewnością wszyscy, którzy choć raz odwiedzili ścieżkę przyrodniczo-dydaktyczną prowadzącą na „Górę Bucze”, którą zresztą słusznie chroni się jako – zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

O ile okoliczni mieszkańcy, słyszeli wielokrotnie historie i legendy o skrywanych pod ziemią Bucza skarbach (istniejących tu niegdyś kamieniołomach wapiennych) i tajemnicach – zapadniętym kościele, który pochłonął krnąbrnych mieszkańców tego osiedla (kto wie, czy w historii tej nie leży ziarno prawdy! – sprawę tę wyjaśniać badać jeszcze w przyszłości archeolodzy). O tyle mało kto zdaje sobie sprawę, iż miejsce to kryje także ślady po istniejących tu przed 150 laty szybach kopalń rudy żelaza, z których pozyskiwano sferosyderyty, skały dzięki którym mogły powstać i funkcjonować zakłady hutnicze w Ustroniu i Trzyńcu. Kto by pomyślał, że w naszych górach mieszkali nie tylko górale, ale m. in. górnicy?!

Jeszcze większą porcję ciekawostek, dotyczących potencjału geologicznego i przyrodniczego Góry Bucze i sąsiedniego Witalusza, będą mieli okazję poznać uczestnicy wycieczki, która pod kierunkiem dra Andrzeja Tyca z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach wyruszy w najbliższą niedzielę spod góreckiej szkoły.

Wycieczka przyrodniczo-geologiczna po Górkach Wielkich odbędzie się w ramach „Breńsko-Góreckich Posiad”, cyklu bezpłatnych spotkań i wycieczek organizowanych przez Towarzystwo Miłośników Brennej i Górek „Jodła”, Ośrodek Promocji Kultury i Sportu Gminy Brenna, przy wsparciu Centrum Kultury i Sztuki „Dwór Kossaków” oraz patronacie medialnym: Ox.pl. Projekt realizowany jest w ramach programu Narodowego Centrum Kultury „Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne 2016”.

Niedziela 16.10.2016, g. 10.00-12.00 Wycieczka przyrodniczo-geologiczna po Górkach Wielkich (Góra Bucze i Las Witalusz)”, prowadzący: dr A. Tyca i T. Jonderko. Rozpoczęcie: parking przy Zespole Szkół Publicznych w Górkach Wielkich. Wycieczka odbędzie się także w przypadku niekorzystnych warunków atmosferycznych (przelotne opady deszczu).

„Monografia przyrodnicza Góry Bucze” (z której pochodzą prezentowane zdjęcia), dostępna jest na stronie Góreckiego Klubu Przyrodniczego: <http://gorki-przyroda.org/>

A. Tyc, W. Grajewski